

РЕЦЕНЗІЇ

Мельник В. М.

доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ ЩУРА РОМАНА ІВАНОВИЧА «РОЗВИТОК ФІНАНСІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ»¹

Проблематика місцевих фінансів все частіше стає об'єктом наукових досліджень в Україні. Особливо актуалізується вона в контексті децентралізації влади, об'єднання територіальних громад з метою оптимізації їх фінансового забезпечення та створення належного підґрунтя для покращення умов життя кожного громадянина.

Територіальна громада як провідний суб'єкт місцевого самоврядування посідає одне з важливих місць у теоретичних дослідженнях щодо визначення її природи, сутності, ознак та місця її ролі у стратегії розвитку всієї цілісної фінансово-економічної системи країни.

Поряд з цим, теоретичні та практичні питання особливостей формування фінансів територіальних громад у сучасних умовах децентралізації влади в Україні набувають особливої актуальності та потребують окремих наукових підходів до дослідження, зокрема в частині інституційного аналізу територіальної громади як суб'єкта фінансових відносин, формування її фінансового потенціалу, тощо. З огляду на це, рецензована монографія Щура Р.І. є актуальною та своєчасною як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Мета даної монографії полягала в тому, щоб з урахуванням досягнень економічної науки й досвіду зарубіжної та вітчизняної практики розкрити теоретичні засади функціонування системи фінансів нових для нашої країни інституційних суб'єктів місцевого самоврядування – об'єднаних територіальних громад (далі ОТГ).

У першому розділі монографії розглянуто теоретичні основи фінансів територіальних громад. Розділ містить результати дослідження еволюції місцевого самоврядування в Україні. Тут розкрито інституційні засади фінансових відносин територіальних громад, а також охарактеризовано та узагальнено наукові підходи щодо формування фінансового потенціалу громад.

У другому розділі, присвяченому методологічним засадам формування доходів ОТГ, пріоритетне місце відводиться процесу формування фінансової бази громад. Доведено, що необхідною умовою поступального соціально-економічного розвитку

ОТГ є їх фінансова спроможність і незалежність. Обґрунтовано наукові засади розвитку ринку запозичень об'єднаних територіальних громад.

У третьому розділі монографії автором досліджено теоретичні основи формування та здійснення видатків ОТГ. Особливу увагу присвячено методологічним засадам планування видатків бюджетів ОТГ на основі застосування програмно-цільового методу. Також здійснено дослідження особливостей фінансової поведінки ОТГ в Україні.

Поглибленому вивченню системи управління фінансами ОТГ в Україні на основі наявних науково-теоретичних та практичних підходів присвячено четвертий розділ монографії. В процесі дослідження автором встановлено необхідність інституційних змін в системі фінансового менеджменту на рівні територіальних громад з метою підвищення фінансової спроможності ОТГ.

Не можна не погодитися з висновком автора про те, що модернізація управління фінансами ОТГ повинна підпорядковуватися основним заходам щодо децентралізації державного управління. Усі реформаторські дії повинні розглядатися у системному взаємозв'язку та враховувати чинники впливу, наявність альтернатив покращення фінансового забезпечення розвитку ОТГ, акумуляції, розподілу, перерозподілу та витрачання коштів. Цим питанням присвячено п'ятий розділ.

Наукові положення, висновки і пропозиції, що містяться в монографії, характеризуються достатнім теоретичним обґрунтуванням і практичним значенням, базуються на дослідженні великого обсягу монографічної та спеціальної літератури, аналізі чинних правових актів, статистичних даних органів державної влади та місцевого самоврядування.

Таким чином, монографію Щура Р.І. «Фінанси об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації в Україні» можна оцінити як цілісне, ґрунтовне наукове дослідження на актуальну тему, виконане на досить високому науково-теоретичному рівні. Результати монографії можуть бути використані науковцями, працівниками органів місцевого самоврядування та студентами.

¹ Щур Р.І. Фінанси об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації в Україні. Монографія. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2019. 394 с.